

posameznih oseb je skoro edino, kar bi se mi želeli v Nučičevi drami in pa tisto poudarjanje slovanstva, brez katerega ta igra pač biti ne more, naj bi bilo izraženo na neki bolj, recimo — originalen način. —

Ni fraza, ako rečemo, da je pokazal gospod Nučič s tem svojim delom lep dramatiški talent, vsekakor lepši nego marsikdo drugi, ki je poskušal pri nas svojo srečo na gledališkem odru. Nučičeva igra je pa tudi boljša nego marsikak tuj fabrikat, ki je bil z velikim aplavzom sprejet v našem gledališču, in zato nas je kar bolelo, da je bilo gledališče skoro prazno, ko se je „Antonio Gledjevič“ uprizoril drugič. To dejstvo nam daje povod, da izpregovorimo besedico na naslov intendance. Vsa zadnja leta se je uprizoritev izvirnih novitet odlašala za nazadnje. Znane so nam le redke izjeme od tega pravila. Vemo tudi, zakaj se je delalo tako. Spekuliralo se je pač na rodoljubje našega gledališkega občinstva, češ, izvirno igro pojde pač gledat, dočim bi kake druge morda ne šlo! Da se je ta kalkulacija tako pogosto, da, skoro vedno izjalovila, bi bilo moralo vodstvo našega gledališča izpametovati! Zato naj bi se po naši misli poslej postopalo drugače! Tistega rodoljubja, na katero se je zidalo, ali ni, ali pa je manj močno, nego so močne razmere! Zato pa veljaj odslej načelo, da se imajo izvirne igre uprizoriti ob najugodnejšem in ne ob najslabejšem času! Le na ta način bomo zares pospeševali razvoj domače dramatike! Kajti našim dramatičnim pisateljem je treba izpodbude in s tem, da se njih igre igrajo v praznem gledališču, se pač ne izpodbujajo!

Dne 26. februarja se je ponovila Bernsteinova drama „V stiski“, dne 2. in 25. marca so igrali in sicer obakrat popoldne „Revčica Andrejčka“, a 25. marca zvečer ponovili „Divjega lovca“. Obe predstavi nazadnje imenovanega dne bi bili imeli biti na korist dramskemu oseboju, a je bilo gledališče prazno, čemur kriva ni bila menda toliko nehvaležnost občinstva, nego nesrečne razmere: splošna utrujenost ob koncu sezone in pa slabo izbrani igri.

Dne 12. in 22. marca zvečer in 17. marca popoldne smo videli noviteto „On in njegova sestra“, burko s petjem v štirih slikah, spisal Bernhard Buchbinder, uglasbil Rudolf Raimann. Ta igra, ki so jo poprej že uprizorili v našem gledališču Nemci, pomeni skrajno profanacijo umetnosti posvečenih prostorov! Odpuščamo intendanci našega gledališča, da je uprizorila ta dobremu okusu toli nasprotujoči dramski stvor puhloglavega pisatelja, ker je bila po tolikih resnih večerih enemu delu naše gledališke publike takorekoč dolžna poskrbeti enkrat tudi za malo zabave, odpuščamo ji tudi zaradi tega, ker se je potrudila za to, da je dvakrat v tej igri nastopila kot gost gospa Polakova iz Zagreba, ki je navzlic grozni duševni praznoti, zevajoči iz vseh koncev omenjenega dela, vendarle dobila priliko, pokazati nam nekoliko umetnosti — mislimo pa, da bi morale biti take predstave v prihodnje zabranjene v deželnem gledališču za nas kot za Nemce. Saj je mnogo zabavnih stvari, ki vendar niso tako strašno banalne!

B. Opera. Dne 1. marca so uprizorili prvič v sezoni Čajkovskega „Pikovo damo“ in jo ponovili dne 26. marca. Prvega dne je imel svoj častni večer tenorist pl. Rezunov, zadnjega basist Raneč. Dne 3. marca so peli četrtič in dne 19. marca popoldne, ko sta imela moški in ženski operni zbor svojo benefico, petič „Evangeljnika“. Dne 5. marca je imela svoj častni večer naša zaslužna primadona Skalova. Pela se je po daljšem premoru prvič v letošnji sezoni Verdijeva „Traviata“, ki se je ponovila še 7. marca. Dne 15. marca, ko je imel svoj častni večer basist Betetto, in 17. marca smo čuli istotako po daljšem presledku zopet enkrat „Fausta“, a dne 21. marca se je pela na korist neumorno

delavnema kapelniku Benišku prvič v sezoni Parmova „Ksenija“ ter ponovila „Cavalleria rusticana“.

Tako je končana zopet ena glediška sezona. Morda se ni še nobeno leto gledišče toliko kritikovalo kot letos. Zlasti odkar je bil nastopil drug intendant, je bilo čuti ostre sodbe. Ne tajimo: pod novim glediškim vodstvom se je semtertja brez potrebe nekoliko eksperimentiralo, a to je stara napaka pri takih izpremembah! Vobče pa moramo reči, da je bilo stremljenje novega intendanta dokaj resno. Stvar ni bila lahka: kaj drugega je, imeti v rokah vodstvo iz vsega početka, kaj drugega, prevzeti ga nepripravljen kar hipoma iz drugih rok! Tisti, ki kriče in obsojajo, so pozabili, kako je bilo druga leta, ali pa kriče, ker je to njih posel in pa morda — korist! Bojimo se, da je v novem odboru dramatičnega društva nekoliko preveč novincev. No, hočemo videti! Poglavitna stvar zdaj je: kakor hitro mogoče na delo za prihodnjo sezono! Želeti je, da bi bilo vodstvu gledišča že precej spočetka povsem jasno, kaj hoče in more nuditi v prihodnji sezoni občinstvu. Nikakor ne zahtevamo samo novih stvari! V starejšem repertoarju je še marsikaj dobrega! Pred vsem bo treba pač pretehtati zmožnost onih pevcev in igralcev, ki so nam že zagotovljeni za prihodnje leto. Tem zmožnostim naj se prilagodi repertoar in potem po potrebi popolni osobje ter tudi repertoar. Dozdaj se je le prevečkrat dogajalo, da smo imeli angaževane moči, ki so le redkokdaj nastopale, da, glede katerih smo često dvomili, če je bil njih angažma sploh potreben. Takim stvarjem bi se bilo v bodoče po možnosti izogibati! —

Velike so težkoče, ki jih je premagati vodstvu slovenskega gledišča ob pričetku vsake nove sezone, toda z dobro voljo in previdnim postopanjem se doseže vse! Ni pa možem, ki se žrtvujejo za dobro stvar, brez potrebe metati polen pod noge, pa naj bodo ti možje že kdorkoli! Kritika je dovoljena, prenašati jo mora znati vsako glediško vodstvo; a minile naj bi pri nas vendar že tiste zahrbtnje intrige, brez katerih nekateri menda ne morejo živeti in ki so učinile že toliko škode! — Naše gledišče je v zadnjih letih sicer le polagoma, a dosledno napredovalo. Iskreno želimo, da bi napredovalo tudi v bodoče!

Dr. Fr. Zbašnik.

Med revijami

„K biografiji F. Miklošiča“. V. A. Francev, profesor varšavskega vsučilišča, je v „Ruskem filologiškem Vestniku“ objavil prinos k životopisu Miklošičevemu, ki je izšel tudi v posebnem odtisku (Varšava, 1906); objavljeno je pismo, ki ga je pisal Miklošič na Rusko radi svojega leta 1850. izdanega staroslovenskega slovarja, in pa odziv Vostokova. (Po „Naučno-lit. Zborniku gališko-ruske Matice.“)

Dr. Fr. Ilešič.

„Slovanský Přehled“ ima v svoji sedmi letošnji številki pregled slovenske književnosti lanskega leta, spisal dr. Fr. Vidic, in politično pismo iz Ljubljane, spisal dr. A. Dermota.

Dr. Fr. Ilešič.

Učenyja zapiski imperatorskago kazanskago universiteta, 1906, štev. 9. in 10. V prvi je razprava „Benedikt Spinoza, bogoslovno-politična razprava“ (335 strani), v drugi pa nadaljevanje razprave „Kurz zgodovine ruskega prava“. (194 strani.)

Dr. Fr. Ilešič.